

הדלקת נרות בלילי יום הכפורים תני אפילו בתי כנסיות ובתי מרחצאות. הרי נתהווה באחד מהם טעות מפני ר"ת ב"כ וב"מ.

וכן בבבלי ע"ז ל"ח ע"א, מניח ישראל בשר על גבי גחלים ובא עובד כוכבים ומהפך בו עד שיבא ישראל מבית הכנסת או מבית המדרש ואינו חושש. שופתת אשה קדירה על גבי כירה ובאת עובדת כוכבים ומגיסה עד שתבא מבית המרחץ או מבית הכנסת ואינה חוששת. וצ"ל מבית הכסא, וכאן הרעו עוד יותר שהקדימו קודש לחול. ומשום דאתתא בבי כנישתא לא שכיחא כבמו"ק י"ח א', ע"כ בסיפא נקט בית הכסא ובית המרחץ [...] י"ל דזהו בחול וכסוטה כ"ב א' 204 אבל בשבת [...] כמגילה כ"ג א' משום קריאת התורה 205.

מר א"ל כו' כו', יעו"ש שקשה טובא דהא ידע מאמר ר' יוחנן בעל הבית בוצע ולמה א"ל לר' זירא לישרי לן מר. וכבר הקשה כן המג"א באו"ח סי' קס"ז אות ל"ב, ולא היה בידו לפי הנראה ס' חידושי הרשב"א על ברכות שהקדימו במקומו שם.

ואולם בעיני יפלא לפי המבואר בכמה מקומות בגמ', ומהם במו"ק כ"ח סע"ב, וקדשתו ראשון לכל דבר שבקדושה, וע"ש בש"ע 202.

[...] 203 מובן הדבר שהי' כתוב בר"ת בב"כ ובב"מ וטעו לכתוב בתי כנסיות ומדרשות והחליפו קודש קדשים בחולי חולין. וטעות כזה קרה בירושלמי פ"ד דפסחים ה"ד לענין

אוצר החכמה

אוצר החכמה



אוצר החכמה

אוצר החכמה

202 ההמשך חסר בכת"י. ועיין מש"כ רבינו בביאור דבר זה בחיבורו זכור לדוד (אוצר כתבי האדר"ת, הוצאת אהבת שלום, ירושלים תשס"ו, עמ' נ"ז). 203 תחילת הדבר חסר כאן בכתה"י, אבל תמצאנו בשלימותו במאמרו של רבינו הנדפס בקובץ יגדיל תורה קונטרס ז' סי' ע"ב (חידושי הגאון אדר"ת, ניו יורק תשס"ג, עמ' קע"ו), ובקונטרס עובר אורח (הנספח לספר ארחות חיים, סי' קנ"ד). שם העיר על מה שאמרו בירושלמי שביעית (פ"ח ה"ב) דאין מדליקין בשמן שריפה לא בבתי כנסיות ולא בבתי מדרשות מפני בזיון קדשים, והוא תמוה. וכתב רבינו דאין כאן אלא טעות המעתיק שמצא לפניו בב"כ ובב"מ שבאמת פתרונו בבתי כסאות ובבתי מרחצאות. ושוב העיר דכוותיה בירושלמי פסחים והוא הנזכר כאן מעלה. הגהתו זו הדפיס רבינו גם בחיבורו טוב ירושלים, הנדפס בגליון הירושלמי שביעית שם. והזכירה גם בספרו אחרית השנים (בביאורו על הרמב"ם, 'פירות מעשר' אות ח'). 204 דאיתא התם: ההיא אלמנה דהואי בי כנישתא בשבכותיה, כל יומא הוית אזלה ומצלה בבי מדרשא דר' יוחנן. 205 וע"ע ר"ה ל"ג ע"א תוס' ד"ה הא ר"י.